

IK GEDIJ BIJ DRUKTE

Anneke van Dijk is meer pedagoog dan dat ze met het vak geschiedenis bezig is

We spreken Anneke van Dijk op een zonnige zaterdag op de Vrije Universiteit in Amsterdam. Meteen daarna gaat ze door naar haar korfbalteam dat in de buurt een wedstrijd moet spelen. De weekenden gaan vaak op aan het begeleiden van dit team. Door de week geeft ze 4,5 dag les op een vmbo-school in Winsum en volgt ze in deeltijd de lerarenopleiding Engels aan de Noordelijke Hogeschool (NHL) in Leeuwarden. 'Ik heb het best druk. Daar gedij ik bij.'

Janneke Riksen maakt deel uit van de commissie lerarenopleidingen en is als geschiedenisdidacticus verbonden aan de universitaire lerarenopleiding van de VU.

Paula van Rooij is lid van de Nieuwe Docentencommissie. Ze haalde haar eerste graadslesbevoegdheid geschiedenis in 2014 en werkt als invalleraar op een school in Noordwijkerhout.

Van Dijk is terug bij haar roots. Ze groeide op in het Groningse dorp Winsum, een plaats die begin dit jaar 13.635 inwoners telde. Ze geeft er les op Terra Winsum en woont in Groningen. In haar tienerjaren wilde ze niet veel te maken hebben met de school in haar dorp. Het leken haar kinderen die 'dingen sloopten'. Toen ze na haar stage in Emmen bij Terra Winsum terecht kon voor een opleidingsplek, voelde ze eerst enige reserves. Maar die smolten als sneeuw voor de zon bij de eerste contacten met de school en dan in het bijzonder met stagebegeleider Tineke Scheedler. 'Ik had een fantastische stage. Het had niet beter kunnen zijn. Ik mocht veel zelfstandig doen. Daarnaast had ik ook het gevoel dat ik niet werd gezien als de

stagiaire, maar als een collega. Dat maakte ook dat ik me meteen helemaal inzette voor de school. En, het belangrijkste misschien wel: ik had waanzinnig leuke leerlingen.'

VERSNELLEN

Doordat Van Dijks eerdere opleidingen niet waren gelukt, wilde ze graag een versneld traject volgen bij de lerarenopleiding. Daarom gaf ze in Emmen in de eerste twee jaren veel meer stage-uren dan vereist. Daarna is ze met een docent van de NHL om de tafel gaan zitten. Ze kreeg vanuit de opleiding alle vertrouwen. 'Ga het maar proberen, kijk maar wat je kunt combineren.' Binnen de relatief kleinschalige opleiding bestond geen kant-en-klaar versnellings-traject. 'De docenten waren heel erg bereid me te steunen. Zonder hun coulance had ik het niet gered.'

Van Dijk moest wel zelf een opleidingsplek regelen die bereid was aan het versnelde traject mee te werken. En zo kwam ze terecht op de school waar ze vroeger zo weinig mee te maken wilde hebben. Het ging goed en aan het einde van haar derde jaar kon ze op Terra aan een fulltime baan beginnen, die ze moest combine-

ren met een voltijdse opleiding. De meeste colleges had ze al gevolgd, maar er moesten nog wel onderdelen afgerond worden. Dat viel niet altijd mee. 'Als je niet meer in het studieritme zit en je hebt al een baan, dan is de motivatie soms ver te zoeken,' geeft Van Dijk eerlijk toe.

VERANTWOORDELIJKHEDEN

In het begin vond Van Dijk het spannend om op een goede manier met ouders in gesprek te gaan. 'Dan sta je daar als zesentwintigjarige een ouder te vertellen hoe het met hun kind gaat. Dat vond ik lastig, maar je merkt dat ouders je ook heel snel als professional gaan zien. Als iemand die weet waar ze het over heeft. Dat helpt enorm.'

Als docent op vmbo-basis en -kader geeft ze les aan leerlingen

Jaarlijks behalen honderden studenten hun lesbevoegdheid geschiedenis. Hoe bevalt het lesgeven nieuwe docenten als ze eindelijk die felbegeerde baan in de wacht hebben gesleept? Wat zijn hun ambities? Heeft hun opleiding ze goed voorbereid op de lespraktijk? In deze rubriek zoeken vakdidacticus Janneke Riksen en startende docente Paula van Rooij het antwoord op de vraag of nieuwe docenten geschiedenis 'klaar voor de klas' zijn. Dit is de laatste aflevering in deze serie.

Anneke van Dijk (1987) studeerde in april van dit jaar af aan de tweedegraadslerarenopleiding geschiedenis van de NHL Hogeschool in Leeuwarden. Na twee studies aan de Rijksuniversiteit Groningen die door omstandigheden geen succes werden, koos ze voor het onderwijs. Na haar stage kon ze blijven werken op Terra Winsum, een vmbo waar ze nu eenentwintig uur mens & maatschappij en maatschappijleer geeft. Ze volgt ook in deeltijd de tweedegraadslerarenopleiding Engels en begeleidt een korfbalteam dat op hoog niveau speelt.

die doorgaans uitstromen naar mbo niveau 2. Ze is meer pedagoog dan dat ze met het vak geschiedenis bezig is en geniet daar met volle teugen van. 'Leerlingen mogen van mij alles vinden, maar ze moeten hun mening wel kunnen onderbouwen. Het leukste is dat je ziet dat leerlingen daar door de jaren heen naartoe groeien. Laatst had ik een afrondende discussie in de klas. Een jongen had, zolang ik hem kende, altijd het hoogste woord. Hij schreeuwde zonder erbij na te denken. In de einddiscussie was hij ineens stil, tot ongenoegen van een klasgenoot die hem aanmoedigde te schieten met zijn betoog. De jongen reageerde bijna fel: "Nee, ik denk even na over wat ik moet zeggen!" Fantastisch!' glundert Van Dijk.

Vaardigheden zijn volgens Van Dijk belangrijker voor het functioneren van de jonge mensen die ze opleidt dan kennis. Als een leerling beter nadenkt over wat hij zegt, heeft hij daar veel aan in het dagelijks leven, meent ze. Dat wil niet zeggen dat kennis irrelevant is. De docente werkt in de lessen veel met beeldmateriaal en vergelijkingen met het heden door een nieuwsartikeltje of een stukje *Jeugdjournaal* om leerlingen het belang van geschiedenis te laten

ervaren. 'Door het racisme tegenover buitenlanders in azc's te vergelijken met het antisemitisme in de Tweede Wereldoorlog, wil ik leerlingen kritisch laten nadenken. Dat racisme wordt soms vanuit huis gevoed en op school en in deze omgeving komen ze geen moslims tegen. Dan voel je je als docent soms ook weleens een beetje machteloos.'

ANDERS SLIM

Ten slotte wil Van Dijk dat leerlingen zich niet dom voelen. 'Mijn leerlingen hebben altijd het gevoel gehad dat ze het slechtste zijn geweest op de basisschool. Altijd gevoeld dat ze achter de rest aanliepen. Het is dan ook heel leuk als ze bij ons op school komen en merken dat ze wel goed zijn in een vak.'

'LEERLINGEN MOGEN VAN MIJ ALLES VINDEN, MAAR ZE MOETEN HUN MENING WEL KUNNEN ONDERBOUWEN'

Hoewel de leerlingen Van Dijk 'vet slim' vinden, benadrukt zij dat ze in andere dingen niet goed is. 'Je moet mij geen bloemstukje laten maken, dat wordt een totale ramp,' zeg ik dan. Dan komen ze de volgende dag weer naar me toe en zeggen trots: 'U kunt echt geen bloemstukje maken, hè?' ■

LERARENOPLEIDING NHL

De studenten aan de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden (NHL) krijgen tijdens hun opleiding een chronologisch overzicht van de geschiedenis. Daarnaast verdiepen zij hun verworven kennis aan de hand van thema's en excursies. Vakdidactiek en onderwijskunde zijn geïntegreerd waardoor vak en beroepsvoorbereiding op een natuurlijke wijze met elkaar zijn verbonden. De NHL richt de blik graag naar buiten en daarom speelt omgevingsonderwijs, in samenwerking met regionale instellingen, een grote rol.

In het eerste jaar maken de studenten kennis met de school in de vorm van een project. In jaar 2 en 3 gaan ze voor een periode van acht weken stage lopen. En het laatste jaar staat in het teken van de gekozen afstudeerrichting, onderbouw havo/vwo of beroepsonderwijs. De opleiding in Leeuwarden is kleinschalig, met grote aandacht voor de individuele student en levert maatwerk als de omstandigheden van een student daarom vragen.